

FLOWING...FLOATING

Úterý 3. 11. v 19.00

LIVE STREAM z Divadla Na cucky Olomouc

KONVERGENCE (CZ)

PROGRAM:

Jiří Lukeš (1985, Česká republika): ... *sounds from the ice!* (2018) pro akordeon a elektroniku

Jakob Ullmann (1958, Německo): *Pianissimo* (1989) pro violu a elektroniku

Toshio Hosokawa (1955, Japonsko): *Melodia* (1979) pro akordeon

Tomáš Pálka (1978, Česká republika): *Svou violu jsem naladil co nejhlouběji* (2009/2017) pro violu a elektroniku

Ondřej Štochl (1975, Česká republika): *Tetralog* (2006) pro violoncello a elektroniku

Jiří Lukeš – akordeon a live electronic

Ondřej Štochl – viola

Petr Nouzovský – violoncello

Český skladatel a akordeonista **JIŘÍ LUKEŠ** (*1985) studoval na Pražské konzervatoři skladbu pod vedením Eduarda Douši a hru na akordeon pod vedením Ladislava Horáka. Během studií obdržel několik cen z akordeonových soutěží v Čechách, Chorvatsku, Slovensku. V roce 2014 ukončil studium skladby na HAMU v kompoziční třídě Ivany Loudové. Několik let spolupracuje se skladateli při vzniku nových skladeb. Těžištěm jeho činnosti je interpretace soudobé hudby a výzkum nových zvukových a interpretačních možností akordeonu, který dal vzniknout publikaci *Nové témbrové možnosti akordeonu v kontextu novodobé instrumentace*. Jeho skladby zazněly na koncertech a festivalech v ČR, Slovensku, Itálii, Slovinsku, Chorvatsku, Číně, Srbsku a Ukrajině. V poslední době se zaměřuje na intermediální projekty. Spolu s kolegy založil skupinu O.E.M. Arts specializující se na performance a audiovizuální projekty. V současnosti je též pedagogicky činný na Pražské konzervatoři, ZUŠ Štefánikova a ZUŠ Taussigova. Od roku 2015 zastupuje ČR v organizaci Confédération Internationale des Accordéonistes spadající pod UNESCO.

„...*sounds from the ice!*“ pro akordeon a elektroniku vznikla v roce 2018 a je věnována slovenskému akordeonistovi Peteru Katinovi. Vychází ze studiových nahrávek samplu jeho akordeonu. Temnost a syrovost zvuku Katinova nástroje mne přivedla k myšlence propojit jej s vlastními nahrávkami zvuků třštění ledu, které jsem pořídil v roce 2015 ve finském Turku. Oba dva zvukové světy se propojují v místy mrazivý celek připomínající stejně mrazivé příběhy hrdinů severských detektivních příběhů, jejichž atmosféru jsem latentně pociťoval při osamělých večerních procházkách potměným městem.

- Jiří Lukeš

JAKOB ULLMANN (*1958) je jedním z nejvýraznějších představitelů německé střední generace. Jeho tvorba čítá převážně rozměrné kompozice, nesoucí se ve velmi nízkých dynamických hladinách, takřka na hranici slyšitelnosti. Dle jeho vlastních slov slyšíme nuance tiché hudby lépe – už proto, že se snažíme lépe slyšet. Ullmann tak posluchačům ve své hudbě nabízí možnost „lepšího“ poslechu, což ovšem nutně neznamená poslech jednodušší. Tohoto cíle navíc dosahuje ryze akustickou cestou užíváním převážně netradičních technik hry na nástroje, elektroniku využívá pouze ojediněle. Ullmann vystudoval církevní hudbu v Drážďanech a je zároveň držitelem doktorátu z filosofie. Od 80. let minulého století působí jako skladatel a pedagog na řadě univerzit, zejména v Berlíně a v současnosti ve švýcarské Basileji.

Skladba *Pianissimo* vznikla v roce 1989/1990 v Berlíně a ve Freiburgu. V roce 1994 došlo k první snaze zrealizovat tuto cca 25minutovou skladbu. Nové uvedení je prvním pokusem vyřešit mnohostrannost a obtížnost provedení tohoto díla využitím digitální techniky.

TOSHIO HOSOKAWA (*1955) vystudoval klavír a skladbu v Tokiu, následně se učil kompozici na Univerzitě umění v Berlíně u Isanga Yuna a na freiburské Hochschule für Musik u Klause Hubera. Již od osmdesátých let se účastnil darmstadtských letních kurzů nové hudby, nejprve jako účastník, později jako lektor. Mezi lety 1989 a 1998 působil jako umělecký ředitel mezinárodního festivalu a semináře soudobé hudby Akiyoshidai, od roku 2001 stejnou pozici zastává v rámci mezinárodního festivalu Takefu. Hosokawa je členem berlínské Akademie umění a od roku 2004 stálým hostujícím profesorem hudby na tokijské hudební akademii.

Když jsem v roce 1979 komponoval skladbu *Melodia*, mojí snahou bylo nalézt novou zvukovou dimenzi. Důkladným vyhýbáním se běžného zvuku akordeonu jsem usiloval

o vytvoření světa, v němž čistý zvuk vysokých poloh stojí v protikladu k temnému zvuku spodního rejstříku, zatímco jsou oba propojeny v ohrožené harmonii. Při práci mne inspiroval princip šengu – čínských ústních varhan pocházejících z druhého tisíciletí př. n. l. Název *Melodia* zde nemá být chápán v evropském smyslu chorální linie, nýbrž jako nekončící proud zvuků v našich duších.

- Toshio Hosokawa

TOMÁŠ PÁLKA (*1978) studoval kompozici na brněnské konzervatoři u Pavla Zemka-Nováka a na HAMU v Praze ve třídě Marka Kopelenta a Milana Slavického. V letech 1997–2002 působil jako klavírista v orchestru Národního divadla v Brně. Jako basbarytonista vystupoval v letech 1998–2001 ve smíšeném komorním sboru Musica Da Camera v Brně pod vedením sbormistra Martina Franze. V letech 1998–2008 působil jako houslista v orchestru Musica Figuralis pod uměleckým vedením Marka Čermáka, kde se věnoval interpretaci hudby baroka a raného klasicismu. Je spoluzakladatelem, členem a předsedou skladatelského spolku Konvergence. V současné době se věnuje kompoziční tvorbě jako hudebník na volné noze v německém Ruppoldingu, kde zároveň působí jako terapeut. Věnuje se také hudebnímu divadlu, multimediálním projektům nebo projektům pro rozhlasové vysílání, kde hledá spojení mezi hudbou a uměním v obecnější rovině.

Svou violu jsem naladil co nejhlouběji je konceptuální skladba z roku 2009, která prošla drobnou revizí v roce 2017. Kompozice pro violu s elektroakustickou stopou vychází z názvu básně předního českého symbolisty Karla Hlaváčka. Hudební proud báseň částečně parafrázuje v její emocionální rovině. Celkový koncept reaguje na volnost v uchopení exponovaného materiálu a vytváří prostor k interakci mezi hudebním materiálem a interpretem.

- Tomáš Pálka

Skladatel a violista **ONDŘEJ ŠTOCHL** (*1975), absolvent pražské Akademie múzických umění, ve své tvorbě navazuje zejména na lyrické a duchovní proudy české tradice, ztělesněné například jeho někdejším učitelem Markem Kopelentem. Jeho tvůrčím zázemím je komorní soubor a skladatelské sdružení Konvergence, kde působí jako umělecký vedoucí, skladatel a violista a podílí se tak na dramaturgii jeho koncertní řady a vystoupení v rámci festivalů nejen soudobé hudby. Štochlůva tvorba se do značné míry prolíná s jeho pedagogickým působením na Konzervatoři Jana Deyla, primárně zaměřené na vzdělávání zrakově postižených studentů, kde vyučuje skladbu a hudebně teoretické předměty. Věnuje se především tvorbě komorních a orchestrálních skladeb, někdy s vokální či elektronickou složkou. V posledních letech se profiluje zejména rozsáhlejšími prostorovými kompozicemi.

Tetralog pro violoncello a live electronic z roku 2006 vychází ze zaujetí možnou paralelou mezi čtyřmi charakterovými typy a čtyřmi strunami. Právě violoncello v rámci svého rozsahu pokrývá všechny odstíny od flegmatického nejnižšího rejstříku až po silně cholericickou (hysterickou) nejvyšší polohu. *Tetralog* jsou tedy čtyři věty pro čtyři struny o čtyřech charakterových typech. Nelze však říci, že by každá věta byla jen o jednom typu osobnosti, spíše se všechny typy prolínají celou skladbou, i když v každé části je jeden z nich vůdčí (tak je tomu ostatně u mnoha z nás). Proto lze charakterizovat jednotlivé věty následovně:

1. sangvinik, který občas – až melancholicky – podléhá svým emocím
2. flegmatik, který dovede být nervózní a (cholericicky) prchlivý
3. choleric, jehož projev má i špetičku (sangvinické) racionality
4. melancholik, který – ovládán emocemi – hledá stabilitu flegmatika.